

จดหมายข่าว (E-Newsletter):

The Agricultural Economics Society of Thailand Under Royal Patronage (AEST)

สมาคมเศรษฐศาสตร์เกษตรแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์
ปีที่ 7 ฉบับที่ 2 ประจำเดือน มีนาคม – เมษายน 2567

ความท้าทายและการปรับตัว ของอุตสาหกรรมโรงสีข้าวไทย¹

โดย รวิศสาข์ สุชาโต

อุตสาหกรรมโรงสีข้าวมีส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนโซ่อุปทานข้าวเนื่องจากเป็นตัวกลางที่เชื่อมโยงระหว่างเกษตรกรต้นน้ำเข้ากับตลาดปลายน้ำ ในอดีตอุตสาหกรรมโรงสีข้าวเติบโตตามการขยายตัวของการส่งออกข้าวของไทย ทำให้การลงทุนในอุตสาหกรรมโรงสีข้าวให้อัตราผลตอบแทนต่อการลงทุนสูง อีกทั้งมีสิ่งกีดขวางในการเข้าสู่อุตสาหกรรมไม่มาก องค์กรความรู้ทางเทคโนโลยีถ่ายทอดกันได้ง่าย ส่งผลให้มีจำนวนโรงสีข้าวเพิ่มขึ้นอย่างมาก โดยในปี 2551 มีโรงสีข้าวที่ขึ้นทะเบียนกับกรมโรงงานอุตสาหกรรมอยู่ถึง 2,750 โรง โดยร้อยละ 45 เป็นโรงสีข้าวขนาดเล็ก รองลงมาเป็นขนาดกลางและขนาดใหญ่ตามลำดับ² นอกจากนี้การดำเนินนโยบายแทรกแซงจากรัฐ โดยเฉพาะโครงการรับจำนำข้าวเปลือกทุกเมล็ดทำให้โรงสีข้าวเป็นแหล่งรับจำนำและมีระดับราคาจำนำสูงกว่าราคาตลาด³ ผนวกกับการปล่อยสินเชื่อบริษัทการเงินในปริมาณมากให้แก่อุตสาหกรรมโรงสี ทำให้จำนวนโรงสีข้าวเพิ่มขึ้นอย่างมาก ในขณะที่โรงสีข้าวขนาดเล็กและขนาดกลางได้มีการขยายกำลังการผลิตเพื่อรองรับโครงการรับจำนำ ทำให้มีโรงสีข้าวที่ขึ้นทะเบียนกับกรมโรงงานอุตสาหกรรมในช่วงนั้นสูงถึง 2,960 โรง และเกือบครึ่งเป็นโรงสีข้าวขนาดใหญ่ ส่งผลให้ในปี 2559 อุตสาหกรรมโรงสีข้าวของไทยมีกำลังการผลิตที่มากกว่าปริมาณข้าวเปลือกที่ผลิตในประเทศถึง 3.68 เท่า⁴ โดยภาคกลางมีกำลังการผลิตส่วนเกินของโรงสีมากที่สุด

¹ สังเคราะห์ข้อมูลจากรายงานการวิจัย “การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างอุตสาหกรรมโรงสีและการปรับตัวในยุคเปลี่ยนผ่าน” (รวิศสาข์ สุชาโต และคณะ 2566)

² กรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์ได้แบ่งขนาดธุรกิจโรงสีข้าวตามกำลังการผลิตดังนี้ โรงสีข้าวขนาดเล็กมีกำลังการผลิตระหว่าง 5 – 60 ตัน/วัน ขนาดกลางมีกำลังการผลิตระหว่าง 60 – 300 ตันต่อวัน และขนาดใหญ่มีกำลังการผลิตมากกว่า 300 ตันต่อวัน

³ ในช่วงปี 2554 - 2557

⁴ กำลังการผลิตของโรงสีข้าวประมาณการจากฐานข้อมูลของกรมโรงงานอุตสาหกรรม โดยประมาณการจำนวนวันทำงานของโรงสีที่ 300 วัน ในขณะที่ปริมาณผลผลิตข้าวเปลือกของประเทศมาจากฐานข้อมูลของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

* ขอขอบคุณ คุณวรภัทร จิตรไพศาลศรี สถาบันคลังสมองของชาติ ที่ได้จัดเตรียมข้อมูลดังกล่าวขึ้นเป็นจดหมายข่าว (e-newsletter) และขอขอบคุณภาพประกอบจากทางอินเทอร์เน็ต

นอกจากนี้ ผลของโครงการรับจำนำข้าวเปลือกทำให้โรงสีข้าวได้มีการปรับรูปแบบการดำเนินงานจากธุรกิจโรงสีข้าวเป็นการรับจ้างสีข้าวให้แก่รัฐ ทำให้โรงสีข้าวที่เน้นรับจ้างสีข้าวให้โครงการรับจำนำเป็นหลักสูญเสียทักษะทางการตลาดไป ส่งผลต่อเนื่องให้ความสามารถในการแข่งขันของโรงสีข้าวเหล่านี้ลดลง

อย่างไรก็ตามการเติบโตของอุตสาหกรรมโรงสีข้าวไทยเข้าสู่ในภาวะถดถอย หลังจากโครงการรับจำนำข้าวเปลือกทุกเมล็ดในราคาที่สูงได้สิ้นสุดลง เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงรัฐบาลช่วงกลางปี 2557 ทำให้โรงสีข้าวที่สร้างขึ้นหรือขยายกำลังการผลิตเพื่อรองรับการเข้าร่วมโครงการรับจำนำข้าวเปลือกเป็นหลักประสบกับภาวะหดตัวของรายได้ในการทำธุรกิจโรงสีข้าวผนวกกับภาวะการส่งออกของข้าวไทยที่ชะลอตัวเนื่องจากราคาข้าวที่สูงกว่าคู่แข่ง สถาบันการเงินจำกัดการให้สินเชื่อแก่โรงสีข้าวเนื่องจากมองว่าเป็นธุรกิจที่มีความเสี่ยงสูง ทำให้โรงสีข้าวบางส่วนต้องเลิกกิจการไป เห็นได้จากจำนวนโรงสีข้าวที่ขึ้นทะเบียนกับกรมโรงงานอุตสาหกรรมมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2561 มีจำนวนโรงสีข้าวอยู่ 2,533 โรง และลดลงเหลือเพียง 1,696 โรงในปี 2564 ซึ่งโรงสีข้าวที่ปิดกิจการส่วนใหญ่จะเป็นโรงสีขนาดเล็กและขนาดกลาง ในขณะที่โรงสีบางส่วนมีการขยายกำลังการผลิตเพิ่มขึ้นโดยการเข้าซื้อโรงสีข้าวหรือเครื่องจักรจากโรงสีที่ปิดกิจการ บางรายต้องปรับตัวไปทำธุรกิจเสริมในรูปแบบต่าง ๆ ตามมา บางรายโดยเฉพาะโรงสีข้าวขนาดใหญ่จะมีการทำธุรกิจที่ครบวงจรมากขึ้น โดยทำหน้าที่ทั้งเป็นโรงสีข้าว ผู้บรรจุข้าวถุง และบริษัทส่งออกข้าว สร้างตราสินค้าเป็นของตัวเองและขายโดยตรงให้กับผู้บริโภคในประเทศมากขึ้น อย่างไรก็ตามยังพบว่ากำลังการผลิตส่วนเกินของอุตสาหกรรมโรงสีข้าวของไทยยังมีมากกว่าผลผลิตข้าวเปลือกอยู่ถึง 3.11 เท่า กล่าวให้เห็นภาพชัดเจนขึ้นคือหากนำข้าวเปลือกที่ผลิตได้ในประเทศทั้งหมดมาให้โรงสีข้าวสีอย่างต่อเนื่องจะสามารถสีข้าวเปลือกทั้งหมดได้ภายใน 3 - 4 เดือน สะท้อนให้เห็นถึงภาวะการแข่งขันในการซื้อข้าวเปลือกของโรงสีข้าวที่ค่อนข้างรุนแรง

เมื่อมองถึงรูปแบบในการปรับตัวโดยการเพิ่มการดำเนินธุรกิจของโรงสีข้าวพบว่า มีหลากหลายรูปแบบซึ่งสามารถจำแนกได้ดังนี้ (1) **การปรับตัวไปข้างหลัง** (Backward adaptation) คือการที่โรงสีข้าวขยายธุรกิจไปในระดับต้นน้ำ เช่น การทำนา การเป็นผู้รวบรวมหรือทำข้าว (2) **การปรับตัวไปข้างหน้า**

(Forward adaptation) คือการที่โรงสีข้าวขยายธุรกิจไปในระดับปลายน้ำ เช่น การบรรจุข้าวถุงทั้งเป็นโรงบรรจุซึ่งเป็นตราสินค้าตัวเอง หรือผู้รับจ้างบรรจุในตราสินค้าอื่น (OEM) ผู้จำหน่ายส่งหรือปลีก หยง และผู้ส่งออก (3) **การปรับตัวแบบซับซ้อน** (Complex adaptation) คือการที่โรงสีข้าวมีการขยายธุรกิจไปในทั้งระดับต้นน้ำและปลายน้ำ (รูปแบบที่ (1) + (2)) (4) **การปรับตัวแบบหลากหลาย** (Diversified adaptation) คือการที่โรงสีข้าวขยายไปทำธุรกิจอื่นที่ไม่เกี่ยวกับข้าว เช่น ปล่อยสินเชื่อ โรงไฟฟ้า บริษัทขนส่ง และ (5) **การปรับตัวแบบผสม** (Mixed adaptation) คือการที่โรงสีข้าวหนึ่งปรับตัวโดยการทำทั้งข้างหน้าและ/หรือข้างหลัง และธุรกิจอื่นเสริมพร้อมกัน โดยรูปแบบการปรับตัวของโรงสีข้าวแต่ละรายแตกต่างกันตามความสามารถ ความเชี่ยวชาญ ทรัพยากร และเครือข่ายทางธุรกิจที่ตัวเองมี ซึ่งในช่วง 10 ปีที่ผ่านมาพบว่าในภาพรวมนั้นรูปแบบการปรับตัวไปข้างหน้าได้รับความนิยมมากที่สุด โดยบรรดาโรงสีข้าวขนาดใหญ่ที่เน้นสีข้าวเพื่อการส่งออกนิยมรูปแบบการปรับตัวไปข้างหน้ามากที่สุด อาทิ การปรับตัวไปเป็นผู้ส่งออกเพื่อหาลูกค้าใหม่ ๆ ในตลาดต่างประเทศ และในช่วงที่การส่งออกข้าวไทยเผชิญสภาวะถดถอยโรงสีข้าวบางรายได้ปรับตัวโดยการหันมาทำการตลาดภายในประเทศมากขึ้น บางรายเปลี่ยนชนิดข้าวตามความต้องการของตลาด ในขณะที่โรงสีข้าวที่เน้นสีข้าวเพื่อขายในประเทศที่มีตราสินค้าเป็นของตัวเองทั้งขนาดใหญ่และขนาดเล็กซึ่งมีความเชี่ยวชาญในการทำตลาดสูงเน้นการปรับตัวไปข้างหน้าเช่นกัน แต่เป็นการหันไปทำการตลาดต่างประเทศมากขึ้นเนื่องจากตลาดในประเทศมีการแข่งขันที่สูงขึ้นจากการเข้ามาของโรงสีที่เน้นการสีข้าวเพื่อการส่งออก และโรงสีข้าวที่เน้นสีข้าวเพื่อขายในประเทศที่ไม่มีตราสินค้าเป็นของตัวเองทั้งโรงสีข้าวขนาดเล็ก กลางและใหญ่ จะมีแนวโน้มการปรับตัวแบบซับซ้อน เนื่องจากโรงสีข้าวประเภทนี้ส่วนใหญ่ขายข้าวสารแบบบรรจุกระสอบไม่มีตลาดเฉพาะเป็นของตนเองจึงทำให้ต้องมีการปรับตัวหลายรูปแบบ เช่น ปรับตัวไปเป็นผู้รวบรวม โรงบรรจุ หรือเป็นผู้ส่งออกทำให้เกิดการประหยัดจากขอบเขต (Economies of Scope)⁵ เพื่อลดต้นทุนเฉลี่ยรวมและกระจายความเสี่ยงให้สามารถอยู่ได้ในอุตสาหกรรม

⁵ Economies of Scope คือ การประหยัดที่เกิดได้จากการแชร์ต้นทุนร่วมกันได้ของสินค้าแต่ละชนิดที่ผลิต เช่น การใช้สายการผลิตเดียวกันแทนที่จะแยกผลิตแต่ละสินค้า การใช้ขนส่งร่วมกัน การตั้งซั้ววัตถุดิบพร้อมกัน การส่งเสริมทางการตลาด การขายร่วมกัน และอื่น ๆ

โรงสีข้าวแต่ละแห่งจะปรับตัวได้มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับความสามารถเชิงพลวัต (Dynamic capacities) โดยความสามารถเชิงพลวัตเกิดขึ้นได้เมื่อโรงสีข้าวมีการรับรู้ ตัดสินใจปรับเปลี่ยน และบูรณาการทรัพยากรและความสามารถต่าง ๆ ที่โรงสีข้าวมีอยู่เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วของสภาพแวดล้อมทางธุรกิจและสามารถอยู่รอดในอุตสาหกรรมได้ โดยพบว่าโรงสีข้าวที่เน้นสีข้าวเพื่อการส่งออกเป็นโรงสีข้าวขนาดกลางและใหญ่มีทรัพยากรด้านความรู้ในการสีข้าว ออกแบบบรรจุภัณฑ์ได้ตามความต้องการของลูกค้าในต่างประเทศ ในขณะที่โรงสีข้าวที่เน้นสีข้าวเพื่อขายในประเทศที่มีตราสินค้าเป็นของตัวเองต้องการความรู้ด้านเทคโนโลยีการสี การอบ บรรจุภัณฑ์และความสัมพันธ์ระหว่างคู่ค้าต่าง ๆ เพื่อให้สามารถแข่งขันภายในประเทศได้ และโรงสีข้าวที่เน้นสีข้าวเพื่อขายในประเทศที่ไม่มีตราสินค้าเป็นของตัวเองต้องการความรู้ทางเทคโนโลยีมาก นักเน้นขนาดการผลิตเป็นหลักจึงมีทรัพยากรด้านกายภาพสูง นอกจากนี้โรงสีข้าวที่เน้นการส่งออกและขายในประเทศที่มีตราสินค้ามีความสามารถในการรับรู้และยึดจับโอกาสสูง เนื่องจากสภาพการแข่งขันสูงทำให้โรงสีข้าวต้องทราบการเปลี่ยนแปลงของตลาดโลกและตลาดในประเทศอย่างรวดเร็ว ในขณะที่โรงสีข้าวขนาดกลางที่เน้นสีข้าวเพื่อขายในประเทศและไม่มีตราสินค้าเป็นของตัวเองมีความสามารถในการรับรู้สูงเนื่องจากไม่มีตลาดเฉพาะของตัวเองทำให้ต้องรับรู้ถึงการเปลี่ยนแปลงและไขว่คว้าโอกาสได้อย่างรวดเร็ว และยังพบว่าโรงสีข้าวขนาดใหญ่มีความสามารถในการปฏิรูปองค์กรและธุรกิจสูง เนื่องจากการบริหารจัดการเรื่องเงินทุน สภาพคล่อง และมีเครือข่ายทางธุรกิจทำให้สามารถปรับโครงสร้างธุรกิจได้ง่าย

อย่างไรก็ตามถึงแม้โรงสีข้าวขนาดเล็กที่มีทรัพยากรค่อนข้างจำกัดจะมีองค์ประกอบที่เสริมสร้างความสามารถเชิงพลวัตในการปรับตัวที่ต่ำกว่าโรงสีข้าวขนาดใหญ่ แต่กลับมี**ประสิทธิภาพในการปรับตัว** ที่สูงกว่าขนาดกลางและขนาดใหญ่ เนื่องจากโรงสีข้าวขนาดเล็กมีความคล่องตัวมากกว่าในการปรับเพิ่ม/เปลี่ยนผลิตภัณฑ์ใหม่ อาทิ การสีข้าวพันธุ์เฉพาะซึ่งมีมูลค่าที่สูงกว่าข้าวขาวหรือข้าวหอมมะลิโดยทั่วไป เนื่องจากต้นทุนในการปรับเปลี่ยนการสีข้าวต่างชนิดไม่สูงมากนักเมื่อเทียบกับโรงสีข้าวขนาดใหญ่ นอกจากนี้รูปแบบการปรับตัวที่แตกต่างกันของโรงสีข้าวส่งผลให้ประสิทธิภาพในการปรับตัวแตกต่างกัน โรงสีข้าวที่มีการปรับตัวแบบผสมผสานจะมีประสิทธิภาพในการปรับตัวสูง เนื่องจากการปรับตัวแบบผสมผสานนี้เป็นการปรับตัวทั้งการเพิ่มธุรกิจไปข้างหน้าหรือข้างหลังของโซ่อุปทานผสมผสานกับการทำธุรกิจอื่นซึ่งทำให้มีการกระจายความเสี่ยงและเพิ่มช่องทางในการเพิ่มรายได้ที่มากขึ้น การปรับตัวไปข้างหลังของโรงสีข้าว อาทิ การเพิ่มธุรกิจผู้รวบรวมข้าว หรือทำนาของโรงสีข้าว ก่อให้เกิดประสิทธิภาพที่สูงเช่นกัน เนื่องจากโรงสีข้าวสามารถควบคุมวัตถุดิบข้าวเปลือกซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของธุรกิจโรงสีข้าวได้ตั้งขึ้น อย่างไรก็ตามการปรับตัวโดยการเพิ่มธุรกิจนี้จำเป็นต้องใช้เงินทุน ดังนั้นโรงสีที่มีแหล่งเงินทุนเพียงพอจะมีทางเลือกในการปรับตัวให้เหมาะสมกับความพร้อมของตน ส่งผลให้มีประสิทธิภาพในการปรับตัวที่สูงขึ้น นอกจากนี้ยังพบว่าโรงสีข้าวที่มีกำลังการผลิตสูง มีประสบการณ์การในการทำตลาดจะมีประสิทธิภาพในการปรับตัวที่สูงเช่นกัน อย่างไรก็ตามขนาดของเครื่องอบข้าวเปลือกที่จำกัดจะเป็นข้อจำกัดสำคัญที่บั่นทอนประสิทธิภาพในการปรับตัวของโรงสีข้าวโดยเฉพาะในแถบอีสานใต้ เนื่องจากโรงสีข้าวในภูมิภาคนี้เน้นการสีข้าวนาปีเป็นหลักซึ่งมีผลผลิตเพียงปีละครั้ง การมีเครื่องอบข้าวเปลือกที่จำกัดส่งผลให้มีข้อจำกัดในการซื้อข้าวเปลือกในช่วงฤดูการเก็บเกี่ยวข้าว ทำให้การขยายการผลิตเพื่อขยายตลาดทำได้ยาก

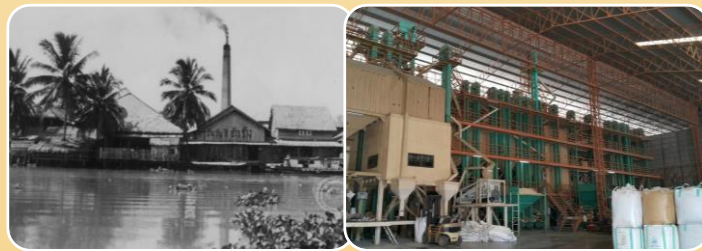

¹⁶ ประสิทธิภาพในการปรับตัวพิจารณาจากความสามารถเชิงพลวัตกับความสำเร็จในการปรับตัวทั้งการเพิ่มขึ้นของรายได้ กำไร รายได้จากลูกค้าเดิม จำนวนลูกค้าใหม่ และจำนวนสินค้าใหม่ โดยการวิเคราะห์เส้นทอหุ้ม (Data Envelopment Analysis: DEA)

เมื่อมองถึง**ประสิทธิภาพในการดำเนินงาน**⁷ ของโรงสีข้าวไทยพบว่าอยู่ในระดับที่สูงมาก เนื่องจากอุตสาหกรรมโรงสีข้าวเผชิญกับสภาวะการแข่งขันกันอย่างรุนแรงมาอย่างยาวนาน โดยเฉพาะหลังจากหมดโครงการรับจำนำข้าวเปลือก ทำให้โรงสีข้าวแต่ละรายต้องมีการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ ลดต้นทุน เพิ่มอัตราการแปรสภาพ เพื่อคงความสามารถในการแข่งขันและอยู่รอดในอุตสาหกรรม และหากโรงสีข้าวสามารถใช้เครื่องจักรได้คุ้มค่าจะยิ่งส่งเสริมประสิทธิภาพในการดำเนินงานได้มากขึ้น นอกจากนี้ประสิทธิภาพในการดำเนินงานของโรงสีข้าวจะดีขึ้นเมื่อโรงสีสามารถสร้างระบบการรับรู้ข้อมูลจากปัจจัยภายนอกเพื่อเรียนรู้โอกาสและอุปสรรคที่จะเกิดขึ้นกับอุตสาหกรรมโรงสีข้าว และสามารถใช้ทรัพยากรที่มีอยู่เพื่อปรับการดำเนินงานให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่เปลี่ยนแปลงไป ทั้งนี้การเปลี่ยนแปลงของปัจจัยต่างๆ ของอุตสาหกรรมโรงสีข้าวในช่วงหลังเป็นการเปลี่ยนแปลงในระยะสั้นและรวดเร็ว อาทิ สภาวะการแข่งขันของตลาดโลก เมื่อโรงสีข้าวมีความสามารถในการรับรู้ภาวะเหล่านี้ก็สามารถนำมาปรับแผนการรับซื้อข้าวเปลือกและการสีข้าวได้ เมื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพการดำเนินงานตามขนาดโรงสีพบว่า โรงสีขนาดกลางมีประสิทธิภาพในการดำเนินงานต่ำกว่าขนาดอื่นๆ เล็กน้อย เนื่องจากขาดข้อได้เปรียบด้านต้นทุนเมื่อเทียบกับโรงสีข้าวขนาดใหญ่ และมีความยืดหยุ่น ในการปรับเปลี่ยนการสีข้าวพันธุ์เฉพาะที่น้อยกว่าโรงสีขนาดเล็ก อย่างไรก็ตามรูปแบบการปรับตัวที่แตกต่างกันของโรงสีข้าวไม่ได้ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานที่แตกต่างกันของโรงสีข้าวแต่ละรายมากนัก เนื่องจากโรงสีข้าวแต่ละรายจะเลือกรูปแบบการปรับตัวที่เหมาะสมกับตนเอง นอกจากนี้พบว่าขนาดของเครื่องอบข้าวเปลือกที่จำกัดจะเป็นอีกปัจจัยที่ตัดทอนประสิทธิภาพการดำเนินงานของโรงสีข้าวแถบอีสานใต้ โรงสีข้าวในภูมิภาคนี้เน้นการรับซื้อข้าวนาปีที่มีผลผลิตเพียงปีละครั้งมีข้อจำกัดในการรับซื้อข้าวเปลือกในช่วงฤดูการเก็บเกี่ยวเนื่องจากการปริมาณการซื้อข้าวเปลือกสูงสุดที่ทำให้ถูกจำกัดด้วยกำลังการอบของเครื่องอบข้าวเปลือกของโรงสีข้าวส่งผลให้การใช้เครื่องสีข้าวทำได้ไม่เต็มประสิทธิภาพ

สำหรับความท้าทายที่ส่งผลต่อการดำเนินงานและความสามารถในการปรับตัว ได้แก่ ปัญหาขาดแคลนแรงงาน ปัญหาการแข่งขันอย่างรุนแรงในธุรกิจโรงสีข้าว ปัญหาการขาดแคลนแหล่งเงินทุน ปัญหาคู่ค้าและการตลาดน้อยลง ปัญหาด้านราคาข้าวไม่มีเสถียรภาพ ปัญหานโยบายรัฐไม่ต่อเนื่อง ปัญหาด้านคุณภาพและปริมาณข้าวเปลือกลดลง ปัญหาเรื่องการร้องเรียนจากชุมชน ปัญหาด้านอายุและการสืบทอดธุรกิจ

จะเห็นได้ว่าอุตสาหกรรมโรงสีข้าวไทยเผชิญกับสภาวะการแข่งขันที่รุนแรงมาอย่างต่อเนื่อง ทั้งการแข่งขันรับซื้อข้าวเปลือกจากกำลังการผลิตส่วนเกินที่มีมาก การแข่งขันในการขายข้าวสารทั้งตลาดในประเทศและตลาดต่างประเทศ ส่งผลให้ผู้ประกอบการโรงสีข้าวไทยมีการปรับตัวเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันและมีการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพให้ยังสามารถคงอยู่ได้ในอุตสาหกรรม สะท้อนให้เห็นว่าภาวะการแข่งขันเป็นเมล็ดพันธุ์ชั้นดีที่ก่อให้เกิดการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพของอุตสาหกรรม ดังนั้นนโยบายใดๆ ของรัฐบาล ที่เป็นการแทรกแซงการแข่งขันของอุตสาหกรรมโรงสีข้าวไทยจึงเป็นสิ่งที่ควรหลีกเลี่ยง ในทางตรงกันข้ามการส่งเสริมศักยภาพของผู้ประกอบการโรงสีข้าว อาทิ การจัดทำระบบข่าวกรองเพื่อนำมาสร้างฐานข้อมูลที่จำเป็นทางตลาดและเทคโนโลยี ทันสมัยและเข้าถึงได้ง่าย เพื่อให้ผู้ประกอบการโรงสีข้าวสามารถลดต้นทุนในการเข้าถึงข้อมูล การสนับสนุนให้มีการใช้เครื่องมือสมัยใหม่ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจ การจัดหาแหล่งเงินทุนดอกเบี้ยต่ำ รวมทั้งการสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมในการดำเนินธุรกิจ จะส่งผลให้ให้อุตสาหกรรมข้าวไทยสามารถคงอยู่และแข่งขันในตลาดโลกได้อย่างยั่งยืน

⁷ พิจารณาจากต้นทุน หนี้สิน และส่วนของผู้ถือหุ้น กับรายได้ของโรงสีในปี 2564 โดยการวิเคราะห์เส้นทอหุ้ม (Data Envelopment Analysis: DEA)